

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและความคาดหวังเกี่ยวกับการดำเนินงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตามทัศนะของอาจารย์และนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อหาแนวทางในการดำเนินงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จากอาจารย์ จำนวน 51 คน ซึ่งสุ่มตัวอย่างแบบง่าย จากประชากร จำนวน 86 คน นักเรียน จำนวน 300 คน ซึ่งสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ จากประชากร จำนวน 939 คน จากตารางเลือกขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Darwin Hendel ที่ระดับความเชื่อมั่น 99 % และผู้เกี่ยวข้องกับงานกิจการนักเรียน จำนวน 40 คน สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์และนักเรียนเกี่ยวกับสภาพและความคาดหวังในการดำเนินงานกิจการนักเรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามคืนครบตามจำนวน 351 ชุด แล้วนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ หาค่าร้อยละ นำเสนอเป็นตารางและบรรยายประกอบ รวมทั้งประมวลข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเป็นหมวดหมู่เรียงลำดับพร้อมแสดงความถี่ แล้วนำเสนอโดยวิธีพรรณนา และข้อมูลที่ได้จากการประชุมผู้เกี่ยวข้องกับงานกิจการนักเรียนนำเสนอในรูปความเรียง

สรุป

ในการศึกษาของผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

สภาพและความคาดหวังในการดำเนินงานกิจการนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

1. ด้านกิจกรรมกีฬา พบว่า สภาพปัจจุบันมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการแจ้งโปรแกรมการจัดกิจกรรมให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้ทราบล่วงหน้า เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่าง

อิสระ และมีจุดมุ่งหมายการจัดกิจกรรมกีฬาที่ชัดเจน ที่ไม่มีการปฏิบัติได้แก่ มีการจัดวัสดุอุปกรณ์กีฬาสำหรับจัดกิจกรรมไว้อย่างเพียงพอ มีสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมกีฬาอย่างเหมาะสม และมีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน ส่วนความคาดหวังให้มีการปฏิบัติได้แก่ จัดให้มีสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมกีฬาอย่างเหมาะสม เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างอิสระ และแจ้งโปรแกรมการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ทราบล่วงหน้า

สำหรับในส่วนของ การให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ ควรจัดให้มีสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมกีฬาและที่เล่นกีฬาอย่างสมบูรณ์และจัดหาอุปกรณ์กีฬาให้พอเพียงกับจำนวนนักเรียนทุกชนิดกีฬา และทุกประเภทกีฬา อีกทั้งควรให้การสนับสนุนกิจกรรมกีฬาและส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการกีฬาโดยการจัดชนิดและประเภทกีฬาให้มีความหลากหลายมากขึ้นกว่าเดิม และยังคงรวมถึงการจัดให้มีรางวัลในการแข่งขันกีฬาที่ชัดเจน เช่น ไม่ควรนำถ้วยรางวัลเดิมกลับมาให้ใหม่

2. ด้านกิจกรรมชุมนุม พบว่า สภาพปัจจุบันมีการปฏิบัติเกี่ยวกับ เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกเข้าร่วมชุมนุมได้ตามความสนใจ การดำเนินงานของแต่ละชุมนุมมีนักเรียนเป็นคณะกรรมการดำเนินงานกันเอง และนักเรียนเป็นผู้ริเริ่มดำเนินการจัดตั้งชุมนุมเอง ที่ไม่มีการปฏิบัติได้แก่ มีการนำวิทยากรมาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดตั้งชุมนุมให้กับนักเรียน มีการนำวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้การจัดตั้งชุมนุมให้กับนักเรียน และจัดสรรงบประมาณให้แก่แต่ละชุมนุมอย่างเพียงพอ ส่วนสภาพความคาดหวังให้มีการปฏิบัติได้แก่ เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกเข้าร่วมชุมนุมได้ตามความสนใจ เปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นผู้ริเริ่มดำเนินการจัดตั้งชุมนุมเอง และผู้บริหารให้การส่งเสริมสนับสนุนการจัดตั้งชุมนุมของนักเรียน

สำหรับในส่วนของ การให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ ควรสนับสนุนให้มีการแสดงผลงานของแต่ละชุมนุมหมุนเวียนตามโอกาสหรือตามวาระที่เหมาะสมอยู่เสมอ ๆ ควรให้นักเรียนได้ปรับเปลี่ยนการจัดตั้งชุมนุมใหม่ทุกปี มีการจัดสรรงบประมาณให้ทุกชุมนุมอย่างเพียงพอ นอกจากนี้ยังได้เสนอแนะให้มีการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เข้าเป็นสมาชิกชุมนุมได้มากกว่า 1 ชุมชน และจัดให้มีสถานที่ที่เป็นห้องปฏิบัติงานของแต่ละชุมนุม รวมทั้งการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีเวลาเข้าร่วมทำกิจกรรมอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

3. ด้านกิจกรรมสถานักเรียน พบว่า สภาพปัจจุบันมีการปฏิบัติเกี่ยวกับ คณะกรรมการสถานักเรียนมาจากการเลือกตั้งของนักเรียน การเลือกตั้งคณะกรรมการสถานักเรียนเป็นไปตามข้อกำหนดของธรรมนูญสถานักเรียน และมีจุดมุ่งหมายการจัดกิจกรรมสถานักเรียนที่ชัดเจน ที่ไม่มีการปฏิบัติได้แก่ จัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานให้อย่างเพียงพอ มีการประสานงานในการทำงานของสถานักเรียนทุกฝ่ายอย่างเป็นระบบ และกรรมการสถานักเรียนได้ปฏิบัติงานตามหน้าที่อย่างทั่วถึงทุกฝ่าย ส่วนสภาพความคาดหวังให้มีการปฏิบัติได้แก่ มีการประสานงานในการทำงานของสถานักเรียนทุกฝ่ายอย่างมีระบบ มีจุดมุ่งหมายการจัดกิจกรรมสถานักเรียนที่ชัดเจน และมีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน

สำหรับในส่วนของการให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ ควรเสริมสร้างความสามัคคีและการทำงานแบบประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในสถานักเรียน ผู้บริหารและรุ่นพี่ควรเปิดโอกาสให้สถานักเรียนได้ทำงานอย่างอิสระได้เต็มที่ และอาจารย์ที่ปรึกษาสถานักเรียนควรให้ความสนใจและสร้างความเข้าใจในการประสานงานการทำงานร่วมกับสถานักเรียนอย่างสม่ำเสมอ รวมไปถึงให้มีการสนับสนุนงบประมาณให้อย่างเพียงพอ และควรมีการจูงใจให้นักเรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมของสถานักเรียนด้วยความเต็มใจมากกว่าการบังคับ

4. ด้านบริการแนะแนว พบว่า สภาพปัจจุบันมีการปฏิบัติเกี่ยวกับ จัดอาจารย์แนะแนวที่มีความรู้ความสามารถให้คำแนะนำปรึกษาตลอดเวลา จัดบริการแนะแนวด้านการเรียนโดยเฉพาะ และจัดบริการแนะแนวอาชีพโดยเฉพาะ ที่ไม่มีการปฏิบัติได้แก่ มีการสรุปผลการดำเนินงานให้นักเรียนได้รับทราบ จัดมุนิทรศการแนะแนวอย่างสม่ำเสมอ และเชิญวิทยากรมาบรรยายความรู้ด้านอาชีพให้กับนักเรียน ส่วนสภาพความคาดหวังให้มีการปฏิบัติได้แก่ จัดห้องแนะแนวให้มีบรรยากาศเอื้อต่อการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน จัดอาจารย์แนะแนวที่มีความรู้ความสามารถให้คำแนะนำตลอดเวลา และมีการสำรวจความต้องการของนักเรียนเกี่ยวกับบริการงานแนะแนว

สำหรับในส่วนของการให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ ควรจัดประชาสัมพันธ์ข่าวการศึกษา ข่าวการสอบชิงทุนของสถาบันต่าง ๆ มาให้นักเรียนทราบอย่างรวดเร็วและทันเหตุการณ์ จัดอาจารย์แนะแนวสำหรับให้คำปรึกษาให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน รวมทั้งแจ้งกำหนดเวลาที่ให้นักเรียนมาพบหรือขอคำปรึกษาให้นักเรียนทราบ และจัดสถานที่ให้เป็นสัดส่วนให้เอื้อต่อการให้คำปรึกษาแก่

นักเรียน นอกจากนี้ควรจัดหาวิทยากรที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพนั้น ๆ มาให้คำปรึกษาแก่นักเรียนด้วย

5. ด้านบริการสุขภาพอนามัย พบว่า สภาพปัจจุบันมีการปฏิบัติเกี่ยวกับ การจัดให้มีอาจารย์พยาบาลให้การรักษาพยาบาลเบื้องต้นให้กับนักเรียน จัดห้องพยาบาลได้อย่างเหมาะสม และมีอาจารย์พยาบาลให้คำปรึกษาให้กับนักเรียน ที่ไม่มีการปฏิบัติได้แก่ จัดป้ายประกาศเตือนสำหรับเขตอันตรายในบริเวณโรงเรียน มีบริการฉีดวัคซีนให้ภูมิคุ้มกันให้กับนักเรียน และมีการจัดอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัยให้กับนักเรียน ส่วนสภาพความคาดหวังให้มีการปฏิบัติได้แก่ จัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอย่างถูกสุขลักษณะ จัดบรรยากาศของโรงเรียนให้มีความร่มรื่น สวยงามน่าอยู่ และจัดห้องพยาบาลได้อย่างเหมาะสม

สำหรับในส่วนของการให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ ควรจัดบริเวณโรงเรียนให้มีความสะอาดร่มรื่น สวยงามอยู่ตลอดเวลา ควรจัดให้มีการตรวจสุขภาพของนักเรียนเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง จัดสถานที่พักผ่อนให้พอเพียงกับจำนวนนักเรียน รวมไปถึงการจัดบรรยากาศของห้องพยาบาลให้น่าอยู่และเงียบสงบ และจัดให้มีอาจารย์พยาบาลดูแลนักเรียนอย่างเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน นอกจากนี้ยังเสนอแนะว่าควรจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์ข่าวสุขภาพอนามัยให้นักเรียนและบุคลากรทราบตลอดเวลา และจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ถูกหลักอนามัยอีกด้วย

6. ด้านบริการทุนการศึกษา พบว่า สภาพปัจจุบันมีการปฏิบัติเกี่ยวกับ จัดหาแหล่งเงินทุนการศึกษาให้กับนักเรียนอย่างต่อเนื่อง จัดสรรทุนการศึกษาให้กับนักเรียนอย่างมีระบบ และมีการสำรวจความต้องการของนักเรียนในการรับทุนการศึกษา ที่ไม่มีการปฏิบัติได้แก่ มีการประเมินผลการดำเนินงานให้ได้รับทราบ ส่วนสภาพความคาดหวังให้มีการปฏิบัติได้แก่ มีการสำรวจความต้องการของนักเรียนในการรับทุนการศึกษา จัดสรรทุนการศึกษาให้กับนักเรียนอย่างมีระบบ และจัดหาแหล่งเงินทุนการศึกษาให้กับนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

สำหรับในส่วนของการให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ ควรจัดหาทุนให้พอเพียงกับจำนวนนักเรียนและเป็นทุนต่อเนื่อง มีการประชาสัมพันธ์การขอรับทุนให้ได้รับทราบอย่างทั่วถึง จัดสรรทุนสำหรับนักเรียนที่เรียนดีและมีความประพฤติดี และประกาศผลการขอรับทุนและชี้แจงจำนวนทุนที่จะได้รับให้นักเรียนทราบอย่างทั่วถึง

7. ด้านบริการประชาสัมพันธ์ พบว่า สภาพปัจจุบันมีการปฏิบัติเกี่ยวกับ มีการบริการประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรได้รับทราบข่าวภายในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการประชาสัมพันธ์ และมีคณะกรรมการรับผิดชอบการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ ที่ไม่มีการปฏิบัติได้แก่ จัดตู้รับเรื่องราวและข้อคิดเห็นจากนักเรียน มีการนำผลการดำเนินงานไปปรับปรุงแก้ไข และมีการประเมินผลการดำเนินงาน ส่วนสภาพความคาดหวังให้มีการปฏิบัติได้แก่ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดประชาสัมพันธ์ มีการประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรได้รับทราบข่าวภายในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ และมีหน่วยบริการผลิตเอกสาร ข่าวสาร เพื่อการประชาสัมพันธ์

สำหรับในส่วนของการให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ ควรมีการประชาสัมพันธ์ข่าวภายในโรงเรียนที่มีสาระน่ารู้ น่าสนใจให้ทราบอย่างสม่ำเสมอ จัดบอร์ดประชาสัมพันธ์หลาย ๆ แห่ง ประชาสัมพันธ์ข่าวโรงเรียนเผยแพร่สู่สื่อมวลชนอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งจัดห้องประชาสัมพันธ์เพื่อบริการผู้มาติดต่อและรับฟังหรือแจ้งข่าวสารได้อย่างทันทั่วทั้งที่และจัดให้มีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์อยู่ประจำ และจัดให้มีเครื่องรับโทรศัพท์ในโรงอาหาร ตลอดจนให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดประชาสัมพันธ์ และสิ่งที่นับว่ามีความสำคัญคือการเสนอให้มีการจัดงบประมาณเพื่อการประชาสัมพันธ์อย่างเพียงพอ

8. ด้านบริการห้องสมุด พบว่า สภาพปัจจุบันมีการปฏิบัติเกี่ยวกับ จัดให้มีบุคลากรบริการและอำนวยความสะดวกให้กับนักเรียนอย่างเพียงพอ จัดบรรยากาศภายในห้องสมุดอย่างเหมาะสม และจัดหาหนังสือไว้บริการนักเรียนให้ครบทุกหมวดหมู่ ที่ไม่มีการปฏิบัติได้แก่ มีการประเมินผลการดำเนินงานและรายงานผลให้ได้รับทราบเสมอ มีหนังสือไว้บริการในห้องสมุดอย่างเพียงพอ และมีการนำผลการดำเนินงานไปปรับปรุงแก้ไข ส่วนสภาพความคาดหวังให้มีการปฏิบัติได้แก่ จัดหาหนังสือไว้บริการนักเรียนให้ครบทุกหมวดหมู่ มีหนังสือไว้บริการในห้องสมุดอย่างเพียงพอ และมีวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นไว้บริการอย่างเพียงพอ

สำหรับในส่วนของการให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ จัดหาหนังสือให้พอเพียงกับจำนวนนักเรียนและเป็นหนังสือใหม่ ทันสมัย หลายประเภท ควรมีการปรับปรุงห้องสมุดให้มีขนาดพอเพียงกับจำนวนนักเรียนและให้มีบรรยากาศที่ดี และจัดให้มีเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยให้มากขึ้น

9. ด้านการส่งเสริมวินัย คุณธรรม และจริยธรรมนักเรียน พบว่า สภาพปัจจุบันมีการปฏิบัติเกี่ยวกับ จัดอาจารย์ดูแลและรับผิดชอบงานปกครองอย่างชัดเจน จัดกิจกรรมหรือโครงการเพื่อเสริมสร้างวินัย คุณธรรม จริยธรรม เช่น ค่ายคุณธรรม เป็นต้น และจัดอบรมชี้แจงนักเรียนให้เข้าใจในกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ การปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบวินัย ที่ไม่มีการปฏิบัติได้แก่ เชิญวิทยากรมาบรรยาย อบรม ให้ความรู้ในด้านวินัยให้กับนักเรียนเสมอ ส่วนสภาพความคาดหวังให้มีการปฏิบัติได้แก่ จัดอบรมชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจในกฎ ระเบียบ ข้อบังคับการปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบวินัย จัดอาจารย์ดูแลและรับผิดชอบงานปกครองอย่างชัดเจน และจัดกิจกรรมหรือโครงการเสริมสร้างวินัย คุณธรรม จริยธรรม เช่น ค่ายคุณธรรม เป็นต้น

สำหรับในส่วนของการให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ ควรสร้างความเข้าใจในเรื่องวินัย คุณธรรม และจริยธรรม ให้เกิดขึ้นในหมู่นักเรียนมากกว่าการลงโทษ ควรกวาดต้อนนักเรียนที่ประพฤติตัวออกนอกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ อย่างเด็ดขาด อาจารย์ บุคลากรในโรงเรียนควรปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับนักเรียน และควรจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ให้มีขึ้นบ่อย ๆ รวมทั้งควรให้อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ให้คำแนะนำในด้านวินัยและความประพฤติให้นักเรียนอยู่เสมอ ๆ

10. ด้านการสร้างเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน พบว่า สภาพปัจจุบันมีการปฏิบัติเกี่ยวกับจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังพฤติกรรมประชาธิปไตยให้กับนักเรียน เช่น การทำงานเป็นกลุ่ม การจัดตั้งสถานักเรียน เป็นต้น มีนโยบายการส่งเสริมประชาธิปไตยแก่นักเรียนอย่างชัดเจน และสร้างบรรยากาศความเป็นประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในโรงเรียนอย่างถาวร ที่ไม่มีการปฏิบัติได้แก่ จัดให้มีการอบรมให้ความรู้ความเข้าใจในประชาธิปไตย ส่วนสภาพความคาดหวังให้มีการปฏิบัติได้แก่ จัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังพฤติกรรมประชาธิปไตยให้กับนักเรียน สร้างบรรยากาศความเป็นประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในโรงเรียน มีนโยบายการส่งเสริมประชาธิปไตยแก่นักเรียน และจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมประชาธิปไตยให้กับนักเรียนตามความต้องการของนักเรียน

สำหรับในส่วนของการให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ ควรมีการนำวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้ ความเข้าใจในด้านการงานแบบประชาธิปไตย รวมไปถึงผู้บริหารควรส่งเสริมและให้การสนับสนุนกิจกรรมที่สร้างเสริมประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ และควรจัดกิจกรรมที่สร้างเสริมประชาธิปไตยตามความต้องการของนักเรียน

11. ด้านการแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน พบว่า สภาพปัจจุบันมีการปฏิบัติเกี่ยวกับ มีการประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียนในการร่วมกันแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน มีการลงโทษตามข้อกำหนดของโรงเรียนอย่างเคร่งครัดในการแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน มีการยกย่องนักเรียนที่ประพฤติตนเป็นคนดีให้สังคมได้รับทราบ ที่ไม่มีการปฏิบัติได้แก่ มีการร่วมมือกันระหว่างฝ่ายปกครองกับตัวแทนนักเรียนในการดูแลแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน สร้างความรักความศรัทธาเชื่อถือให้นักเรียนเกิดความรักความผูกพันต่อโรงเรียน และเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีให้เกิดขึ้นระหว่างอาจารย์กับนักเรียน ส่วนสภาพความคาดหวังให้มีการปฏิบัติได้แก่ เสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีให้เกิดขึ้นระหว่างอาจารย์กับนักเรียน สร้างความรักความศรัทธาเชื่อถือให้นักเรียนเกิดความรักความผูกพันต่อโรงเรียน และจัดทำเอกสารชี้แจงระเบียบแนวปฏิบัติให้นักเรียนได้รับทราบอย่างชัดเจน

สำหรับในส่วนของการให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ ควรสร้างความศรัทธาให้นักเรียนเกิดความรักความผูกพันต่อโรงเรียน ควรพิจารณาโทษความผิดของนักเรียนตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่กำหนดไว้อย่างถูกต้องและยุติธรรม มีการดำเนินงานให้เป็นระบบอย่างชัดเจน อาจารย์ควรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน ควรมีการติดตามนักเรียนที่มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมอย่างสม่ำเสมอเพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำอีก ควรให้ผู้ปกครองได้รับทราบพฤติกรรมของนักเรียนเพื่อให้ความร่วมมือในการดูแลนักเรียน และควรมีการประสานงานกันระหว่างฝ่ายปกครองฝ่ายแนะแนว และอาจารย์ที่ปรึกษาในการดูแลแก้ไขพฤติกรรมของนักเรียนในทุกกรณี

แนวทางการดำเนินงานกิจการนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า ด้านกิจกรรมกีฬา ให้มีการวางแผนกำหนดนโยบาย จัดให้มีปรัชญาการจัดกิจกรรมกีฬา ทำแผนงานและโครงการกิจกรรมกีฬาระยะสั้นและระยะยาวเพื่อขอรับการจัดสรรงบประมาณ ในส่วนการดำเนินงานให้มีการประเมินผล สรุปผลการดำเนินงานให้ทุกฝ่ายได้รับทราบ ด้านกิจกรรมชุมนุม ให้มีการวางแผนกำหนดนโยบาย ทำข้อบังคับ แนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมให้ชัดเจน ในส่วนการดำเนินงานให้มีการประเมินผลงาน ด้านกิจกรรมสภานักเรียน ให้มีการวางแผน จัดทำข้อกำหนด ข้อปฏิบัติในการทำงานให้มีระบบ จัดทำแผนปฏิบัติงานไว้เป็นคู่มือการดำเนินงาน จัดทำโครงการจัดกิจกรรม ในส่วนการดำเนินงานให้มีการวางแผนการทำงานระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับสภานักเรียนในการทำกิจกรรม

และประเมินผลการปฏิบัติงานทุกกิจกรรมให้ได้รับทราบทั่วกัน ด้านบริการแนะแนว ให้มีการวางแผน กำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์งานบริการแนะแนว จัดโครงสร้าง สายงาน หน้าที่ของคณะกรรมการ ดำเนินงานให้ชัดเจน กำหนดแผนปฏิบัติงานให้ทราบ ในส่วนการดำเนินงานควรแจ้งเวลาให้นักเรียนเข้ารับคำปรึกษาให้ทราบล่วงหน้า ด้านบริการสุขภาพอนามัย ให้จัดคณะกรรมการ ดำเนินงาน จัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี ในส่วนการดำเนินงานให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน และจัดทำรายงานประจำปีให้ได้รับทราบ ด้านบริการทุนการศึกษา ให้มีการวางแผนในการจัด คณะกรรมการดำเนินงาน และกำหนดให้มีระเบียบการขอรับทุนให้ชัดเจน ในส่วนการดำเนินงานให้ ประเมินผลการดำเนินงานและสรุปผลการดำเนินงานให้ทราบทั่วกัน ด้านบริการประชาสัมพันธ์ ให้มี การวางแผนการจัดโครงสร้าง สายงาน คณะกรรมการดำเนินงานให้ชัดเจน จัดทำแผนปฏิบัติงาน ประจำปี ในส่วนการดำเนินงาน ให้มีห้องประชาสัมพันธ์สำหรับผู้มาติดต่อกับโรงเรียน และจัดให้มีการ ประเมินสรุปผลงาน ด้านบริการห้องสมุด ให้มีการวางแผนในการจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน มีการวางแผนการดำเนินงานประจำปี ในส่วนการดำเนินงานให้จัดทำแผนการขยายห้องสมุดให้ เหมาะกับสภาพปัจจุบัน และสรุปผลและจัดทำรายงานประจำปี ด้านการส่งเสริมวินัย คุณธรรม และจริยธรรมนักเรียน ให้มีการวางแผนในการกำหนดนโยบาย จัดให้มีคณะกรรมการดำเนินงาน จัดทำแผนการปฏิบัติงานประจำปี จัดโครงการ ในส่วนการดำเนินงานให้มีการจัดกิจกรรมสร้างความ สัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ นักเรียน ผู้ปกครอง ด้านการสร้างเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ให้มี การวางแผนการกำหนดนโยบาย จัดคณะกรรมการส่งเสริมประชาธิปไตย ให้คำปรึกษา แก้ปัญหา จัดโครงการและกิจกรรม ในส่วนการดำเนินงานให้มีการส่งเสริมสนับสนุนให้อาจารย์และผู้นำนักเรียน ไปศึกษา ดูงาน ด้านการแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน ให้มีการวางแผนกำหนดนโยบาย ให้ชัดเจน จัดให้มีคณะกรรมการดำเนินงานจากนักเรียน ผู้ปกครอง และร่วมกันวางแผนจัดทำโครงการ กิจกรรม ในส่วนการดำเนินงานให้ประสานงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนในการร่วมกันแก้ไข พฤติกรรมของนักเรียน

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงแนวทางการดำเนินงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน สาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จากสภาพและความคาดหวังในการดำเนินงานกิจการนักเรียนโรงเรียน

สาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และแนวทางของการดำเนินงานกิจการนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งมีประเด็นสำคัญที่ควรแก่การนำมาอภิปราย โดยแยกรายละเอียดในแต่ละด้าน ดังนี้

1. สภาพและความคาดหวังในการดำเนินงานกิจการนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

1.1 ด้านกิจกรรมกีฬา พบว่า ความคาดหวังให้มีการปฏิบัติมากในเรื่องของการจัดให้มีสถานที่จัดกิจกรรมกีฬา สนามกีฬา และจัดอุปกรณ์กีฬา ไว้บริการนักเรียนอย่างสมบูรณ์ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา นักเรียนต้องอาศัยใช้สนามกีฬาที่เป็นของมหาวิทยาลัยร่วมกับนักศึกษา ทำให้เกิดความไม่สะดวก พบปัญหาจากการใช้สนามอยู่เสมอ ๆ และเกิดความรู้สึกในความเป็นเจ้าของสถานที่ จึงมีความคาดหวังสูงมากในความต้องการที่จะได้มีสนามกีฬาเป็นของโรงเรียนหรือแยกเป็นสัดส่วนสำหรับให้นักเรียนใช้โดยเฉพาะ ตรงกับหลักการดำเนินงานกิจการนักเรียนของ เซาร์ มณีวงศ์ (ม.ป.ป., หน้า 137-138) ได้เสนอไว้ว่า โรงเรียนควรมีสถานในการเล่นกีฬาให้กับนักเรียนตามชนิดกีฬา เพื่อให้ให้นักเรียนได้แสดงออกตามความสามารถ และฝึกทักษะในชนิดกีฬาที่ตนสนใจ รวมทั้งจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์การกีฬา และอุปกรณ์สนับสนุนการให้บริการให้กับนักเรียนอย่างพอเพียงครบทุกชนิดกีฬา และครบทุกประเภท เพื่อให้นักเรียนที่สนใจได้เล่นกีฬาชนิดนั้น ๆ ได้

1.2 ด้านกิจกรรมชุมนุม พบว่าสภาพปัจจุบันไม่มีการนำวิทยากรมาให้คำแนะนำ และให้ความรู้ในการจัดตั้งชุมนุมให้กับนักเรียน ซึ่งไม่เป็นไปตามหลักการดำเนินงานของการจัดตั้งชุมนุมที่ เซาร์ มณีวงศ์ (ม.ป.ป., หน้า 142) ได้เสนอแนะว่าหลักของการดำเนินการจัดตั้งกิจกรรมชุมนุมที่ดีนั้นโรงเรียนควรทำหน้าที่ให้ความรู้ในการจัดตั้งชุมนุมแก่นักเรียน ครู อาจารย์ ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานกิจการนักเรียนด้านกิจกรรมชุมนุมถูกต้องตามหลักการข้างต้น โรงเรียนควรจะได้มีการพิจารณานำวิทยากรมาให้ความรู้โดยการอบรม สัมมนา ระหว่างผู้บริหาร ครู อาจารย์และกลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับระเบียบและแนวทางในการจัดชุมนุม เพื่อให้เกิดประสิทธิผลของการจัดตั้งชุมนุม ความคาดหวังให้มีการปฏิบัติมากคือ เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกเข้าร่วมชุมนุมได้ตามความสนใจ นักเรียนเป็นผู้ริเริ่มดำเนินการจัดตั้งชุมนุมเอง มีการสำรวจความต้องการจัดตั้งชุมนุมจากนักเรียน ซึ่งให้เห็นถึง

ความต้องการเป็นอิสระของนักเรียน และความต้องการที่จะแสดงออกในความสนใจและความถนัดของตนเอง ตรงกับการศึกษาของ ชาญชัย เฟื่องกาญจน์ (2537) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย พบว่าการจัดกิจกรรมควรให้อิสระแก่นักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดของตน จะทำให้นักเรียนร่วมมือกันในการทำงานอันส่งผลให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ

1.3 ด้านกิจกรรมสถานักเรียน พบว่าโดยภาพรวมมีความคาดหวังให้มีการปฏิบัติสูงในทุกเรื่อง อาจเป็นเพราะการทำงานของสถานักเรียนที่ผ่านมายังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร โดยเห็นได้ชัดจากสภาพปัจจุบันไม่มีการปฏิบัติในเรื่องการประสานงานในการทำงานของสถานักเรียนทุกฝ่ายอย่างเป็นระบบ สาเหตุนี้คงจะมาจากการที่นักเรียนอาจจะยังไม่เข้าใจขั้นตอนการดำเนินงาน ไม่มีการวางแผนหรือกำหนดรูปแบบการทำงานไว้ล่วงหน้า และยังไม่เข้าใจถึงจุดมุ่งหมายของการจัดตั้งสถานักเรียนอย่างแท้จริงความขัดแย้งจึงเกิดขึ้น ทำให้การดำเนินงานไม่ไปในทิศทางหรือจุดหมายเดียวกัน

1.4 ด้านบริการแนะแนว พบว่าสภาพของการปฏิบัติในปัจจุบันไม่มีการดำเนินงานในเรื่องการจัดให้มีการสรุปผลการดำเนินงานให้นักเรียนได้ทราบ จัดมุมนิทรรศการแนะแนวอย่างสม่ำเสมอ เชิญวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้ด้านอาชีพให้กับนักเรียน ซึ่งตามหลักการดำเนินงานของ เซาร์ มณีวงษ์ (ม.ป.ป., หน้า 45) ได้เสนอหลักของการดำเนินงานแนะแนวไว้ชัดเจนว่าการบริการแนะแนวที่ดีนั้นควรจัดให้มีงานบริการต่าง ๆ ขึ้นอย่างมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนและชัดเจน รวมไปถึงการจัดให้มีการติดตาม สรุป และประเมินผลงานนั้นด้วย ส่วนสภาพความคาดหวังมีความต้องการให้มีการปฏิบัติทุกเรื่องโดยเฉพาะเรื่อง จัดห้องแนะแนวให้มีบรรยากาศเอื้อต่อการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน จัดอาจารย์แนะแนวที่มีความรู้ความสามารถให้คำแนะนำปรึกษาตลอดเวลา ตรงกับข้อเสนอแนะผู้เกี่ยวข้องกับงานกิจการนักเรียนที่ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าฝ่ายแนะแนวควรจัดบริการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนเป็นรายบุคคลให้มากขึ้น โดยควรแจ้งหรือจัดเวลาให้นักเรียนได้เข้ารับคำปรึกษาได้อย่างแน่นอน อีกประการหนึ่งคือ มีการสำรวจความต้องการของนักเรียนเกี่ยวกับบริการงานแนะแนว สอดคล้องกับหลักการจัดและดำเนินงานบริการแนะแนว ของ เซาร์ มณีวงษ์ (ม.ป.ป., หน้า 45) ที่ได้กล่าวว่า ในการริเริ่มงานแนะแนวควรสำรวจปัญหาและความต้องการซึ่งอาจจะดำเนินการโดยใช้

แบบสอบถาม การสังเกต การสัมภาษณ์ นำมาจัดลำดับความต้องการ เพื่อนำปัญหานั้นมาพิจารณาเป็นข้อมูลในการให้บริการแนะแนวต่อไป

1.5 ด้านบริการสุขภาพอนามัย พบว่า สภาพปัจจุบันมีการปฏิบัติมากในเรื่องมีอาจารย์พยาบาลให้การรักษาพยาบาลเบื้องต้น ให้คำปรึกษาด้านสุขภาพให้กับนักเรียน และจัดห้องพยาบาลได้อย่างเหมาะสม ตรงกับความมุ่งหมายของการจัดบริการสุขภาพอนามัยในโรงเรียนของ Stoop (อ้างในธีรวิฑูมิ ประทุมพรรัตน์, 2534, หน้า 117) ที่ได้กล่าวไว้ว่า บริการอนามัยจัดขึ้นเพื่อตรวจสอบสุขภาพอนามัยของนักเรียนและเพื่อแนะแนวสุขภาพอนามัยนักเรียน สอนให้นักเรียนได้รู้จักรักษาสุขภาพของตนอย่างถูกวิธี และให้การปฐมพยาบาลนักเรียน ส่วนที่เป็นความคาดหวังให้มีการปฏิบัติมากคือ จัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอย่างถูกสุขลักษณะ จัดบรรยากาศของโรงเรียนให้มีความร่มรื่นสวยงามน่าอยู่ และจัดห้องพยาบาลได้อย่างเหมาะสม ซึ่งให้เห็นถึงความคาดหวังที่อาจารย์และนักเรียนต้องการให้โรงเรียนของตนเองมีบรรยากาศที่เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน นั่นคือมีสถานที่ร่มรื่น สวยงาม และมีความสะอาด เมื่อเข้าไปแล้วมีความน่าอยู่และอยากมาเรียน เมื่อมีผู้มาเยือนทำให้เกิดความประทับใจ และอีกประการหนึ่งคือให้มีป้ายประกาศเตือนเขตอันตรายและข้อห้ามไม่ให้นักเรียนนำวัตถุอันตรายเข้ามาในโรงเรียน ตรงกับ เซาว์ มณีวงษ์ (ม.ป.ป., หน้า 54) เสนอไว้ว่าโรงเรียนต้องจัดสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะและเอื้ออำนวยต่อการส่งเสริมด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียน และจัดให้มีการป้องกันอุบัติเหตุในโรงเรียน

1.6 ด้านบริการทุนการศึกษา พบว่า ในสภาพปัจจุบันไม่มีการปฏิบัติในเรื่องการประเมินผลและการรายงานผลการดำเนินงานให้ได้รับทราบ สาเหตุอาจเนื่องมาจากอาจารย์ที่ได้รับการแต่งตั้งให้มาทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการเฉพาะกิจมีภาระงานมากอยู่แล้วจึงไม่มีการรายงานผลงานให้ได้รับทราบ ซึ่งไม่เป็นไปตามหลักการจัดและดำเนินงานที่ ชูชีพ พุทธประเสริฐ (ม.ป.ป., หน้า 125) ได้เสนอไว้ว่าในการดำเนินงานจัดสรรเงินทุนการศึกษาที่ดั้นโรงเรียนควรมีการสำรวจความต้องการในการช่วยเหลือด้านการเงินของนักเรียน สำรวจแหล่งเงินทุนในเขตพื้นที่ของโรงเรียน และเงินทุนอื่น ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันในการประกอบการพิจารณาจัดสรรเงินทุน นอกจากนี้ควรจัดให้มีแผนงานที่ชัดเจนให้ ทุกคนได้รับทราบทั่วกัน กำหนดให้มีระเบียบในการขอ

รับทุนให้ชัดเจน และประกาศให้ทุกคนได้รับทราบอย่างทั่วถึง รวมถึงการประเมินผลการให้บริการเมื่อสิ้นปีการศึกษาด้วย

1.7 ด้านบริการประชาสัมพันธ์ พบว่าสภาพปัจจุบันไม่มีการปฏิบัติเรื่อง จัดตั้งเรื่องราวและข้อคิดเห็นจากนักเรียน มีการประเมินผลการดำเนินงานและนำไปปรับปรุงแก้ไข ตรงกับหลักการจัดและดำเนินงานของ ชูชีพ พุทธประเสริฐ (ม.ป.ป., หน้า 137) ในข้อที่ว่า โรงเรียนควรจัดให้มีการรับข่าวสารเรื่องราวต่าง ๆ และรับข้อคิดเห็นของนักเรียน เพื่อให้ฝ่ายบริหารโรงเรียนได้รับทราบข้อความทุกขี้ออนหรือข้อเสนอแนะต่างๆ ส่วนความคาดหวังต้องการให้มีการปฏิบัติในทุกเรื่อง ชี้ให้เห็นถึงความต้องการรับบริการของนักเรียนและอาจารย์ที่มีต่อบริการประชาสัมพันธ์ และการดำเนินงานของฝ่ายประชาสัมพันธ์ที่ยังมีการให้บริการยังไม่ทั่วถึงตามหลักการดำเนินงาน ตรงกับข้อเสนอแนะของผู้เกี่ยวข้องกับงานกิจการนักเรียนได้เสนอแนะให้มีบริการในเรื่องของ การจัดประชาสัมพันธ์ข่าวหลาย ๆ จุด จัดประชาสัมพันธ์ข่าวสู่สื่อมวลชนภายนอกอย่างสม่ำเสมอ มีการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกให้เกิดความคล่องตัวเพื่อขอรับการสนับสนุนการประชาสัมพันธ์ในการจัดทำป้ายหรือคัดเอาท์ประชาสัมพันธ์ นอกจากนี้ยังเสนอแนะอีกว่าเพื่อให้การประชาสัมพันธ์ในโรงเรียนมีความสะดวกรวดเร็ว ควรจัดให้มีสถานที่เป็นศูนย์ประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน สำหรับบริการผู้มาติดต่อและจัดให้มีเจ้าหน้าที่บริการอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งจัดให้มีเครื่องเสียงที่ครบสมบูรณ์สำหรับบริการให้กับผู้มาติดต่อได้รับความสะดวกรวดเร็ว ซึ่งข้อเสนอแนะนี้ตรงกับจุดประสงค์ที่ ชูชีพ พุทธประเสริฐ (ม.ป.ป., หน้า 136) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์เป็นงานที่เผยแพร่กิจการของโรงเรียนและของนักเรียนเพื่อประชาสัมพันธ์ข่าวสารความรู้ และบริการต่าง ๆ เพื่อครู อาจารย์ นักเรียน บุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียน และผู้ปกครองนักเรียน ในการสร้างความเข้าใจในกิจการต่าง ๆ และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างครู อาจารย์ นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียนให้เกิดความเข้าใจตรงกัน

1.8 ด้านบริการห้องสมุด พบว่าโดยภาพรวม คาดหวังให้มีการปฏิบัติในเรื่องของการจัดหาหนังสือไว้บริการอย่างเพียงพอ และการจัดบรรยากาศห้องสมุดให้เหมาะสม ที่เป็นเช่นนี้เพราะนักเรียนและอาจารย์มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น แต่การให้บริการของห้องสมุดยังไม่ได้รับการขยายให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน อีกทั้งจำนวนหนังสือที่มีอยู่ก็มีสภาพเก่าและมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนของนักเรียนที่มีความต้องการใช้ค้นคว้าทางวิชาการและมีการพัฒนาด้านการศึกษาก้าวหน้า

ขึ้นจากเดิม นอกจากนี้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะว่าควรจัดให้มีเทคโนโลยีสารสนเทศไว้บริการในห้องสมุดอย่างครบครัน เช่น จัดคอมพิวเตอร์เพื่อการสืบค้นหนังสือ จัดระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อค้นข้อมูลการศึกษา ส่วนผู้เกี่ยวข้องกับการงานกิจการนักเรียนมีความเห็นให้ขอรับบริจาคหนังสือคู่มือจากนักเรียน ม.6 ไว้บริการให้กับรุ่นน้อง และจัดให้มีตู้รับฟังความคิดเห็นการใช้ห้องสมุดโดยเฉพาะ

1.9 ด้านการส่งเสริมวินัย คุณธรรม และจริยธรรมนักเรียน พบว่า สภาพปัจจุบันไม่มีการปฏิบัติเรื่องการเชิญวิทยากรมาบรรยายอบรมให้ความรู้ในด้านวินัยให้กับนักเรียนเสมอมา เนื่องจากทางโรงเรียนได้มีการสอนวินัยสอดแทรกให้กับนักเรียนตลอดเวลาอยู่แล้ว ส่วนความคาดหวังให้มีการปฏิบัติในเรื่องจัดอาจารย์ดูแลและรับผิดชอบงานปกครองนักเรียนอย่างชัดเจน จัดกิจกรรมหรือโครงการเพื่อเสริมสร้างวินัย คุณธรรม จริยธรรม เช่น ค่ายคุณธรรม และการจัดอบรมชี้แจงนักเรียนให้เข้าใจในกฎ ระเบียบ ข้อบังคับการปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบวินัย สอดคล้องกับที่กรมสามัญศึกษา (2529ก, หน้า 9) ได้กำหนดเป็นหลักการดำเนินงานเพื่อเป็นกระบวนการเสริมสร้างวินัยนักเรียนให้เกิดประสิทธิผล และตรงกับข้อเสนอแนะที่มีความต้องการให้สร้างความเข้าใจในเรื่องวินัยคุณธรรม และ จริยธรรมให้เกิดขึ้นในหมู่นักเรียนมากกว่าการลงโทษ และอีกประการหนึ่งที่นับว่ามีส่วนสำคัญต่อพฤติกรรมของนักเรียนก็คืออาจารย์ในโรงเรียนควรปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับนักเรียน สอดคล้องกับ ชูชีพ พุทธประเสริฐ (ม.ป.ป., หน้า 97) ที่กล่าวว่า การปลูกฝังจริยธรรมที่ดีควรเน้นการปฏิบัติของอาจารย์ให้เป็นตัวอย่าง สร้างความศรัทธาให้กับนักเรียน และผู้เกี่ยวข้องกับการงานกิจการนักเรียนยังได้เสนอแนะว่าควรจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นระหว่างอาจารย์นักเรียน ผู้ปกครอง เช่น การจัดกิจกรรมสังสรรค์ปีใหม่ระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนักเรียน กิจกรรมเข้าค่ายน้อง ม.1 ผู้ปกครองนักเรียนร่วมกิจกรรมของสถานนักเรียน สอดคล้องกับหลักการของกรมสามัญศึกษา (2530, หน้า 5) ที่ได้กำหนดหลักการปกครองนักเรียนว่า ควรใช้หลักการพัฒนาส่งเสริมให้โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมหรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมหรือยกระดับให้แสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งสภาพแวดล้อมและกิจกรรมนั้นจะมีประโยชน์ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความมีความสามารถพิเศษ ทำให้นักเรียนรู้สึกมีคุณค่าและมีแรงจูงใจที่ประพฤติดี

1.10 ด้านการสร้างเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน พบว่าสภาพปัจจุบันมีการปฏิบัติในเรื่อง จัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังพฤติกรรมประชาธิปไตยให้กับนักเรียน เช่น การทำงานเป็นกลุ่ม

การจัดตั้งสถานักเรียน สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนที่ได้ฝึกให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกันตามระบบประชาธิปไตย ส่วนที่ไม่มีการปฏิบัติคือ จัดให้มีการอบรมให้ความรู้ความเข้าใจในประชาธิปไตย อาจเนื่องมาจากนักเรียนมีการแสดงออกในการทำงานของสถานักเรียนที่มีความเป็นอิสระดีพออยู่แล้ว ดังที่ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2529ข, หน้า 37) ในข้อที่โรงเรียนควรเลือกกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมพฤติกรรมประชาธิปไตยตามที่ต้องการ และพฤติกรรมนั้นควรจะเหมาะสมกับสภาพและความจริงเป็นกิจกรรมที่สามารถทำให้สำเร็จได้ และวิธีการสร้างเสริมประชาธิปไตยนี้ได้ตรงกับข้อเสนอแนะของผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษานักเรียนที่ให้จัดโครงการและกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมพฤติกรรมประชาธิปไตยตามความเหมาะสมและตรงกับสภาพจริง และให้เป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับการทำงานของสถานักเรียน

1.11 ด้านการแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน พบว่าสภาพปัจจุบันมีการปฏิบัติในเรื่องการลงโทษตามข้อกำหนดของโรงเรียนอย่างเคร่งครัดในการแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน สอดคล้องกับแนวทางการปฏิบัติของ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2530, หน้า 52-54) ในการกระทำความผิดต่อกฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับของโรงเรียน ส่วนที่ไม่มีการปฏิบัติคือเรื่อง มีการร่วมมือกันระหว่างฝ่ายปกครองกับตัวแทนนักเรียนในการดูแลแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน ในเรื่องนี้ ดักลาส (Douglass, 1957, 254-290) ได้เสนอในหลักการแก้ไข ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนไว้ว่า โรงเรียนควรให้ความร่วมมือระหว่างบ้าน การติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียน ตัวแทนนักเรียน ในกรณีที่มีนักเรียนมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา จะทำให้ค้นพบสาเหตุของปัญหาทางพฤติกรรมของนักเรียน และสามารถดำเนินการแก้ไขได้อย่างถูกต้อง เป็นไปตามข้อเสนอแนะของผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษานักเรียนที่ให้มีความร่วมมือการดำเนินงานปกครองนักเรียนที่มาจากตุลาการนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียนที่มาจากกรรมการสมาคมฯร่วมเป็นคณะกรรมการดำเนินงานด้วย และนอกจากนี้ยังได้เสนอแนะให้ส่งเสริมและยกย่องผู้กระทำความดีหรือประพฤติตนเป็นคนดีให้เป็นกิจลักษณะทุกครั้งที่มิผู้ทำความดีโดยการจัดให้มีการจัดบอร์ดยกย่องผู้กระทำความดี ลงข่าววารสารสาธิตมอขอ ตรงกับหลักการของ ดักลาส (Douglass, 1957, 254-290) ในหลักการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมนักเรียนในข้อที่ว่าให้รางวัลแก่นักเรียนที่มีความประพฤติดี เพื่อเป็นตัวอย่างและจูงใจให้นักเรียนคนอื่น ๆ ประพฤติปฏิบัติตามอีกประการหนึ่งด้วย

2. แนวทางการดำเนินงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปราย คือ ในการดำเนินงานกิจการนักเรียนในทุกด้านพบว่า ส่วนใหญ่ต้องจัดทำนโยบาย แผนงาน โครงการ ระเบียบข้อบังคับหรือข้อกำหนด ให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติ หรือเป็นคู่มือในการดำเนินงาน และนอกจากนี้ยังต้องการให้มีการจัดโครงสร้างสายงาน และหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินงานในแต่ละด้านให้มีความชัดเจนไว้ด้วย ซึ่งที่ผ่านมาการดำเนินงานกิจการนักเรียนในแต่ละด้านไม่ได้มีการจัดทำแผนงานหรือโครงการไว้ล่วงหน้าหรือแจ้งให้ทุกคนได้รับทราบ หรือจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรให้ชัดเจน ซึ่งเป็นไปตามทิศทางเดียวกันกับ กานดา อมรเพชรกุล (2540) ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานปกครองนักเรียน โรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่างานปกครองจะมีประสิทธิภาพต้องมีการวางแผนและจัดระบบการทำงานให้เป็นระบบที่สามารถเชื่อมโยงการทำงานระหว่างปัจจุบันกับอนาคตได้ นอกจากนี้ยังมีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายคือ ในการดำเนินงานทุกด้านไม่มีการประเมินผลเพื่อปรับปรุงแก้ไขและสรุปผลการดำเนินงานให้ได้รับทราบโดยทั่วกัน ดังที่ ชูชีพ พุทธประเสริฐ (ม.ป.ป., หน้า 88) ได้เสนอว่าการประเมินผลงานนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบว่ากิจกรรมหรืองานที่ได้ทำไปนั้นได้รับความสำเร็จเพียงใด มีข้อดีและข้อเสียอย่างไร และเพื่อนำผลของการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขส่งเสริมการจัดกิจกรรมหรืองานนั้นในครั้งต่อไป สอดคล้องกับการศึกษาของ วราวุธ ดั่งวงน้อย (2541) ที่ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าควรมีการกำหนดนโยบายให้มีความชัดเจน ควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานแล้วนำผลมาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

ควรจัดทำโครงการเพื่อนำเอาการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ให้เป็นรูปธรรม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เมื่อมีการนำเอาแนวทางไปใช้แล้วระยะหนึ่งควรมีการวิจัยประเมินผลการนำแนวทางไปใช้เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานกิจการนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ